

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepek kivételével
mindennap ó u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 260. szám.

Szombat, november 13.

Győzelmes harcaink az oroszszal.

Budapest, november 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Orosz hadszintér:

A Czariorysktól északnyugatra folyó harcokban tegnap 4 tisztet 230 főnyi legénységet fogtunk el.

Sapanownál több éjszakai támadást vertünk vissza.

A Putilowka-harcvonalunk mögött a 407-es számú orosz gyalogezred egy tisztjét elfogtuk, aki osztrák-magyar egyenruhában átlopódzott vonalainkon, hogy kémkedjék.

Tisztek által vezetett osztagaink megállapították, hogy a Kormin-patak mellett levő orosz csapatok sebesültjelket felkoncolták. Itt csapataink osztrák-magyar egyenruhába öltözött orosz figyelő őrszemekre is bukkantak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, nov. 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, nov. 12.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadserege és Lipót bajor herceg, tábornagy hadserege:

Lényeges esemény nem történt.

Linsingen tábornok hadserege:

Azon német csapatok, amelyek tegnap korán reggel a Kovel—Sarin vasutól délre egy orosz támadást visszavertek, ez alkalommal 4 tisztet és 230 főnyi legénységet elfogtak.

Diadalmas előnyomulásunk Szerbiában.

A szerb sereg üldözése. — Ujabb 11 ágyu.

Budapest, november 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Délkeleti hadszintér:

Az üldöző harcok az egész arcvonalon folynak.

Német csapatok az Ibar völgyében rohammal elfoglalták Kogutovácot és a kétoldalról emelkedő magaslatokat.

Gallwitz tábornok hadserege a Jastribac-hegység csucsvonalához közeledik. Az újabb zsákmány itt 1400 fogoly, 11 löveg, 16 löszerkocsi és egy hidszerelvényvonat.

A bolgár hadsereg az egész harcvezetésen kiereszkolta az átkelést a Moraván.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, november 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, nov. 12.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Balkán hadszintér:

Az üldözést folytatjuk.

A Kraljevo—Trstenik-i vonaltól délre az első hegygerincen áthaladtunk. A Rasina-völgyben, Krusevációl dél-nyugatra, csapataink Dupciig nyomultak előre. Odább keletre elértük a Ribarát és a szoroson mellette fekvő Ribarskabanját.

Tegnap több mint 1700 foglyot ejtettünk és 11 ágyut zsákmányoltunk.

Az olasz háború.

— Az olaszok borzasztó veszteségei. —

Budapest, november 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Olasz hadszintér:

Aránylag csendes éj után tegnap délelőtt az olasz tüzérség heves tüzelése a tegnapielőtti egész harcvezetésen megújult. Az ellenség gyalogsága ezután újra szakadatlanul támadta a görzi hídfőt és a Doberdo-fensíket. Az összes

rohamok újra az ellenség borzasztó veszteségei közt omlottak össze. Ujra szilárdan csapataink birtokában vannak összes hadállásaink.

Az ellenség előretörései Zagoránál és a Vrsic-szakaszon épügy végződtek, mint a főtámadás.

Az olaszok a Dolomit-harcvona on, a Col di Lana csucsán és lejtőjén levő hadállásainkat a legutóbbi napokban is több ízben támadták meg sikertelenül.

Az olasz hadvezetőségnek az ezen szakaszon lejátszódott eseményekre vonatkozó hivatalos jelentéssel teljesen hamisak és csak merőben helytelen jelentéseken alapulnak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A nyugati hadszíntér.

Budapest, november 12. A „Torontai“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától). Berlin, nov. 12.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonalon újabb esemény nem történt.

Két angol kétfedelű repülőgépet légi harcban lelőttünk, egy harmadik arcvonalunk mögött leszállásra kényszerült.

Az osztrák milliárdok.

— nov. 13.

Ausztriában a harmadik hadikölesön jegyzése meghaladta a négyezer millió koronát. Ez igen szép eredmény; ellenségeinket kétségen kívül meg fogja döbbeníteni; mi pedig irigység nélkül, sőt igaz örömmel vesszük tudomásul. Hiszen egyébként is szoros viszonyban állunk felleges királyunk másik államával; most pedig, a világháborúban, éppenséggel egy vele a mi célunk. Ennélfogva az ő pénzügyi sikere nekünk is javunkra van, mert minket is közelebb visz a nemzetek ropant mérkőzésének szerencsés befejezéséhez.

Nálunk még folyamatban vannak a mi nemzeti hadikölesönünkre való aláírások. Egy-két napig, jóformán csak néhány óráig még jelentkezhetik az aláíró helyeken, aki eddig elmaradt, vagy csak félbuzgósággal járt ott. Lehetetlen, hogy polgártársainknak az utolsó órákban való magatartására ne legyen hatása az osztrák példának. Lehetetlen, hogy a mi jegyzéseink összegét ne vonzzák a maguk magassága felé a Lajtán túl összeverődött milliárdok.

Ausztriával mi nemcsak nem versengünk, de még csak nem is versenyzünk. A közös érdekek szolgálatában a magunk dolgát mindig arra való tekintet nélkül tettük meg, hogy mit csinálnak odaát. Nekünk akkor is oda kellene adnunk minden egyáltalában nélkülözhető pénzünket a hadikölesönbe, ha az osztrák császárság népe igen keveset, vagy semmit sem jegyzett volna. Sőt akkor még inkább ki kellene tennünk magunkért, hogy a közös nagy vállalkozást egymagunk rántsuk ki a bajból. Erre — hál' Istennek — nincs szükség; ellenkezőleg, osztrák szomszédunk hadikölesöne olyan hatalmas eredményt ért el, hogy azzal mi még úgy akarva sem versenyezhetnénk.

Hanem azt már mégsem engedheti meg a magyar büszkeség, hogy a gazdasági erő kifejtésében igen nagyon, hogy aránytalanul elmaradjunk Ausztria lakossága mögött. Igaz, hogy Ausztriának fejlettebb az ipara, nagyobb és vagyonosabb a népessége, de hazafias áldozatkészség dolgában sem állunk nála hátrább, sőt inkább mi szoktunk jó példával előtte járni. Hiszen Ausztria népe ugyszólván csak földrajzi és politikai, nem pedig faji egység, nem történelmi nemzet, mint a magyar. Hát eltűrhetnék-e, hogy valamit a szemünkre vessen-e majd, amikor arról leszen szó, hogy

melyikünk milyen mértékben mutatta meg a hazáért, a jövőért való lelkesedést.

A világháború eddigi folyamán mindig, mindenütt becsületet, fényes dicsőséget vívott ki magának nemzetünk. Még pénzügyi téren is. Két első kölesönünk eredményével ámulatba ejtettük Európát. Most harmadszor út az áldozatkész eszelekvés órája. Ne hagyjuk, hogy éppen a mi jó hírünkön essék esorba, mikor a harmadik hadikölesönben a német is, az osztrák is jóval fölülmulta önmagát! Ne lankadjunk el éppen most, amikor valamennyi harcban álló fél erejének végső megfeszítésével küzdök a diadalért!

Még egyszer elő azt a bugvellarist! Még egyszer nézzünk bele a ládafiába! És ha akad ott valami pénz, ami nem okvetlenül szükséges a magunk és családunk eltartására, el vele hadikötvényt vásárolni! Buzduljunk neki még egyszer, az utolsó percben is, nehogy az összeszámolások idején az osztrák milliárdok igen fenn hordhassák a fejüket a magyar hazafiság pénzügyi teménye fölött!

HIREK.

Felhívás

a „Háborús anyavédelem“-re.

Nagybecskerek, nov. 13.

A Feministák Egyesületének nagybecskereki anya- és gyermekvédelmi bizottsága a következő felhívást bocsátja ki:

Immár második tele, hogy férfaink ott künn fegyverben állanak. Az itthon maradt anyákról, gyerekekről az itthon maradtoknak kell gondoskodni. Különösen a felnevelendő nemzedékre kell gondot fordítanunk, hogy ne adjunk az országnak esenevészeket. Segítenünk kell az anyákat gyermekeik felnevelésében, táplálásában. A mai rettenetes drágaságban a szegény anyáknak az államsegély dacára nem telik annyi darab kenyérre, ahány száj kiált utána. De sokan vannak, akik nem jogosultak államsegélyre, kik családjaikkal nyomorognak és a kétségbeesés szélén állanak. Legalább tejet adhatnának kicsinyeiknek! Legalább meleg szobában tarthatnák őket, míg maguk dolgok után látnak!

Ne feledkezzünk meg a sok nyomorgó, ványadt arcu, éhes, ruhátlan gyerekekről, mentünk meg ahányat közülök csak lehet! Adakozzunk tőlünk telhetőleg arra, hogy ezeknek naponként legalább 1—2 pohár tej jusson!

Bizvást remélem, hogy lelkes közönségünk nem fog elzárkozni az „Ingyentey“ mozgalmától és könyörülni fog a szűkölködőkön! Adományokat a „Torontai“ útján közönnel fogad és nyilvánosan nyugtázza a Bizottság.

Dr. Dellimanics Lajosné
elnök.

— **Kitüntetések.** A király az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért K o p e s á n y i Gyula 29. gy-ezredbeli századosnak a hadikéltiményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet adományozta, — dr. H e i s s e l Róbert 29. gy-ezredbeli főhadnagynak pedig legfelső dicséző elismerését fejezte ki.

Ugyancsak az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért a király N i c o r a Valér 7. népfölkelő gyalogezredbeli főhadnagynak, nagybecskereki pénzügyi tisztviselőnek legfelső dicséző elismerését fejezte ki.

— **Gyászmlse.** Az északi harctéren elesett V e i n h a r d t Róbert volt es. és kir. 29. gyalogezredbeli tart. hadnagy lelkiüdvéért hősi halálának évfordulóján f. hó 20-án reggel fél 8 órakor a róm. kath. templomban gyászmlse lesz.

— **Az ev. ref. egyház köréből.** A református egyház újonnan választott presbiterei folyó hó 14-én teszik le a templomban az esküt a 10—11-ig tartandó istentisztelet alkalmával, melyre ugy az igen tisztelt presbitereket, mint az egyháztagokat ezuton hívja meg az elnökség.

— **Előadás az élelmiszerről és drágaságról a szabadliceumban.** Vasárnap lesz a kulturegyesület szabadliceumának második előadása, amely alkalommal P e r l Mihály a felső kereskedelmi iskola jeles tanára tart előadást az élelmiszerekről és a drágaságról. Az érdekes előadás főbb pontjai: Az általános drágaság és az ellene való védekezés. — A husról. — A sertés-, marha-, juh- és lóhús. — A fogyasztás ellenségeinknél és általában. — Más élelmiszerek. — Zsir, tej, tojás, burgonya, főzelékfélék stb. — Nem éhezhetnek ki ellenségeink. Az előadás a kaszinótársulat nagytermében lesz s kezdete d. u. 4 órakor.

— **Köszönet.** A gyermekbarát-egylet elnöksége köszönettel nyugtázza a következő adományokat: Kassovitz Mórné Kistárnok 10 K, özv. Steiner Jaquesné 4 K, Hartig Albert 2 K.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, november hó 13-án

Vasárnap, november hó 14-én 4 előadás:

délután 5 órakor zónaelőadás félhelyárakkal, este fél 9 órakor rendes helyárakkal bemutatásra kerül:
: Óriási szenzáció!

a 3 és 7 órai zónaelőadás félhelyárakkal, az 5 és 9 órai előadás rendes mozi-helyárakkal lesz megtartva.
Óriási két slágeres műsor! Remek ujdonság!

A hervadó szerelem.

Szerelmi dráma 3 felvonásban. — A főszerepben a legjobb dán művészek.
A Dánmark-gyár legújabb mesterműve.

A bolygó gyermek.

Aktuális dráma 3 felvonásban. — A főszerepben a világhírű Hedda Vernon.

Gyönyörű kísértő műsor.

Uj háborús képek.

Az üdvöske.

Gyönyörű vigjáték 3 felvonásban.

Hochfinsternmüzhál.

Eredeti természeti felvétel.

adja vagy eladásra felajánlja, a gabonáért megkapja a hatóságilag megállapított legmagasabb árat. 3. November 25-től legkésőbb november 28-ig mindenki tartozik bejelenteni, hogy (November 25 beleszámlítva) azt is, amit már előbb eladott, de még el nem szállított, mennyi búzája, rozsa, kétszerese, árpája, zabja és lisztje van, tartozik továbbá bejelenteni, hogy gazdasági és háztartási szükséglete címén mennyit tart vissza és hogy ezeknek levonása után mennyi a feleslege. 4. A november 28-iki összeírás után is jogosítva van még mindenki december hó 25-ig készletét a Haditermény részvénytársaságnak vagy bizományosainak a maximális áron eladni, december hó 25-től kezdve azonban a háztartási és gazdasági szükségleten felül meglévő minden gabona közszükségleti célokra requirálnak tekintetik és a termelő köteles azt a maximális árnál métermázsánként 4 K-val alacsonyabb áron a Haditermény Részvénytársaságnak átszolgáltatni. 5. Ez a kormányrendelet a bab-, borsó- és lencsekészletekre is vonatkozik és így attól, aki 30 kilón felüli készlettel rendelkezik és az december 25-ig a Haditermény R.-T.-nak el nem adja, vagy nyílt piacon közvetlen fogyasztás céljaira el nem árulja, vagy nem adja el olyan kereskedőnek, aki hüvelyeseket helyben kiesinyben árul, bab-, borsó- és lencsekészlete a maximális árnál 4 koronával alacsonyabban elrequiráltatik.

LEGUJABB.

— Reggel érkező távirataink. —

A bolgárok Prisztinában.

Budapest, nov. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóvá hagyásával jelenti tudósítónk:

A Reichspost szófiai tudósítójának jelentése szerint, a bolgár lovasság bevonult Prisztinába. A hirt még nem erősítették meg.

A szerb király Montenegróban

Budapest, nov. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Hir szerint Péter szerb király átment Montenegróba.

A menekülő szerb sereg.

Budapest, nov. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Konstantinápolyból sürgönyzik:

A szerb sereg a legnagyobb rendetlenségben menekül. A menekülő szerb seregek számát nyolcvanezerre becsülik.

Az entente fenyegeti Görögországot.

Budapest, nov. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Genfből sürgönyzik:

Az entente hatalmak jegyzéket intéznek Görögországhoz, amelyben hangsúlyozzák, hogy ha Görögország az oda menekülő szerb vagy entente csapatokat lefegyverezné, ezt ellenséges aktusnak tekintenék.

Hirdetések.

Eladó.

30 drb igen szép 14 hónapos fajtiszta mangolica tenyészkán,
140 drb 7 hónapos mangolica süldő és

255 drb 3 hónapos, orbánc ellen oltott mangolica malac igen szép tenyészanyag.

Probst István gazdasága
Torontálszécsány. 593-23

Törvényes védjegy szabadalom.

Jótállás az irtás tökéletes eredményéért. =

Reitter Oszkár nagybecskereki fajbaromfi tenyésztőnek találmánya a

Patkánin

főülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert, (nem mérge) emberre, állatra esepet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elég 120-150 patkány biztos kiirtásához.

Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz — kérésére ingyen küldök. Torontálmegyében kizárólag kapható: BERÉNYI BODOG vaskereskedésében Nagybecskerek. Telefon 2-23. (217-50.29) BIZTOS ÉS TÖKÉLETES IRTÁSÉR JÓT ÁLLAS!

A párdányi járás főszolgabírájától.
3248-915. szám. 605-2

Pályázati hirdetmény.

A leköszönés folytán végleg megüresedett szerbszentmártoni községi babaállásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy baba-oklevelükkel, esetleg eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi december hó 15-éig hozzám annál inkább benyujtsák, mert a később érkezetteket figyelembe venni nem fogom. A szerb nyelv bírása kívánatos.

Ezen állás javadalmazása: a községi pénztárból évi 240 korona fizetés, továbbá minden születés után, melynél közreműködik, 2 korona. Igazolt szegényeknél ingyen köteles közreműködni.

A választás iránt később fogok intézkedni.

Párdányban, 1915. évi november hó 7.

Hertelendy, főszolgabíró.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

== lapunk nyomdájában. ==

Hirdetéseket jutányos áráért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legérgebb, legelérgebb, legolvasottabb szilap Torontálmegyében.